

Vi vil noe mer

Taler
Jens Stoltenberg

Dato
5 mai 2013

Sted
Oslo

Omstendigheter
Tale til LO-kongressen

1 Kjære Roar, kjære alle sammen,

Takk for sist, det er godt å være tilbake. Og det er en ære å få tale etter LO-leder Roar Flåthen og sanger Bjarne Brøndbo. To gode sosialdemokrater.

5

Jeg sa mye pent om LO da jeg hilste kongressen på fredag, at vi har felles verdier - felles drømmer, at vi har skapt norgeshistorie sammen, og jeg sa at det er en styrke - og ikke en svakhet - at LO samarbeider og tar ansvar. Slik har dere oppnådd store seire for medlemmene, og derfor vokser dere.

10

Jeg skal gi dere enda litt mer ros. LO forstår verdien både av å skape og dele. Det gjør dere fordi dere favner så vidt. Når jeg snakker med folk i LO, så møter jeg folk som forstår betydningen av at vi har et lønnsomt næringsliv, av at vi legger til rette for nyskaping og gründere. Samtidig skjønner dere verdien av at vi har gode velferdsordninger, av en sterk offentlig sektor.

15

Og ikke minst, dere oppfatter bedre enn de fleste at det er ingen motsetning mellom et konkurransedyktig næringsliv og en solid offentlig sektor. Tvert i mot, det henger sammen. Når vi er gode til å dele, har jevn inntektsfordeling, så fremmer det verdiskapningen.

20

Dette er de sosiale reformers produktive kraft.

Og mer enn det, trygghet skapt av fellesskapet bærer vår drøm om et samfunn der alle, uansett hvor rike foreldre er, uansett legning, uansett tro, opplever reell frihet, og har like muligheter til å lykkes.

25

30 Det er som Mikael Wiehe sang for oss under åpningen på fredag: «Vi må ville noe mer - noe mer enn det som er.»

Vi vil noe mer. I over 100 år har viljen til å forandre det bestående drevet oss til å skape frihet for nye grupper, til å finne nye svar, til å se farer - og handle i tide.

35 #

På fredag advarte jeg mot at todelingen i norsk økonomi kan svekke vår evne til å skape, og svekke økonomiens vekstevne. Jeg sa at vi blir mer sårbare når vi blir for avhengige av en enkelt næring, eller noen få priser i verdensmarkedet.

40

Nå vil jeg komme med en advarsel til. Også vår evne til å dele er under press.

45 Fundamentet for å finansiere velferdssamfunnet angripes og forvitrer. Det angripes av høyrepartiene, som fortsatt roper om helt uansvarlige og usosiale skattekutt. Og det forvitrer av at flernasjonale konsern flytter penger mellom land, utnytter skattehull og benytter seg av skatteparadiser, og slipper unna med lite eller ingen skatt.

50 Dette er et stort og voksende problem. Internasjonalt handler det om hundretalls milliarder kroner. Det vakte stor oppmerksomhet i Storbritannia da det viste seg at kaffekjeden Starbucks betalte mindre skatt enn en enkelt kaffesjappe på hjørnet.

55 Denne typen skattetilpasning reduserer fellesskapets inntekter. Men i tillegg skaper det urettferdig konkurranse mellom store internasjonale selskaper som betaler lite skatt, og små nasjonale bedrifter som må betale desto mer i skatt.

#

60 Dette er et økende problem også i Norge. Og det kan vi ikke stille og se på. Verken den økende todelingen, eller forvitringen av skattegrunnlaget. Vi må handle. Og det har vi gjort.

65 Jeg kommer hit rett fra en pressekonferanse der Sigbjørn og jeg la fram en omfattende Vekstpakke for næringslivet. Målet er å skape en sunnere balanse i norsk næringsliv for å trygge dagens arbeidsplasser, og for å skape grunnlag for

morgendagens.

- 70 Derfor har vi i dag varslet kraftfulle grep. Vi gjennomfører omlegginger i skattesystemet, og senker skatten for bedrifter og personlig næringsdrivende tilsvarende ett prosentpoeng, fra 28 til 27 prosent.

- Dermed tar vi første skritt i en større omlegging av bedriftsbeskatningen. Vi har
75 nedsatt et eget utvalg, som vil fremme forslag til mer omfattende endringer.

- I Vekstpakken innfører vi en ordning med startavskrivning for driftsmidler, slik at totalt 30 prosent kan avskrives første år, og vi setter av 100 millioner kroner til Skattefunn, for å utløse mer innovasjon i næringslivet og styrke
80 forskningsmiljøene.

Samlet vil Vekstpakken styrke norske bedrifter og næringsdrivende med om lag 3,5 milliarder kroner årlig.

- 85 Dette finansieres først og fremst gjennom å tette skattehull mot utlandet.

Tiltakene vil innebære at lønnsomheten og konkurransekraften på fastlandet øker. Og de vil fremme investeringer, forskning og utvikling, og dermed til framtidens arbeidsplasser.

90

- Samtidig retter vi en skjevhet i petroleumsskatten. Dette vil gjøre at oljeselskapene må bære en noe større del av investeringene selv. Det øker kostnadsbevisstheten, og bidrar til en mer balansert utvikling i norsk økonomi. Konkret foreslår vi at satsen i den såkalte friinntekten settes ned fra 30 til 22
95 prosent, og endringen gjelder fra i dag.

- En overgangsregel vil skjerme flere prosjekter som har kommet langt, og vi vil legge til rette for ilandføring av olje og gass i nord. Regjeringen vil derfor benytte regelverket for statsstøtte, som i Snøhvit, til å utløse ilandføringer i
100 Nord-Troms og Finnmark.

Det disse tiltakene vil føre til, sammen med den økonomiske politikken for øvrig, er å trygge dagens arbeidsplasser, skape nye, og i tillegg sikre finansieringen av skolene, sykehusene og eldreomsorgen.

105

Vekstpakken styrker dermed både vår evne til å skape og vår evne til å dele.

Dette, kjære venner, er oss - dere i LO og oss i Arbeiderpartiet - på det beste:

110

Vi handler for arbeid. Vi handler for rettferdighet!

Og husk:

115 I tillegg til det Sigbjørn og jeg la fram for en time siden, kommer det vi gjør på skog. I vinter kom mange til oss og var bekymret for norsk skogsindustri. De fortalte at bedrifter sliter og at arbeidsplasser står i fare. Vi fikk høre at norsk skogsektor beveget seg mot den største krisen siden 1930-tallet. Vi lyttet, og besluttet å handle.

120

For to uker siden vedtok landsmøtet i Arbeiderpartiet en politikk for å bidra til en sterk og konkurransedyktig skognæring. For en uke siden lanserte regjeringen en omfattende tiltakspakke. 750 millioner kroner skal sikre omstilling til mer lønnsom produksjon.

125

Vår pakke vil gi kapital til statlige investeringer, sikre mer effektiv transport, og stimulerer til ny bruk av tre i bygg.

Vi hørte på dem som kom, og lansert kraftfulle svar. Vi viste handlekraft.

130

#

Skogpakken og Vekstpakken er uttrykk for vår evne til å fornye oss, og til å gjennomføre politikk. Det er nettopp når vi evner å forme ny politikk,
135 gjennomføre ny politikk, at vi er på vårt beste.

140

Det var nettopp det vi viste da vi moderniserte, reformerte, og forbedret det norske pensjonssystemet. Vi gjorde det sammen, og dere: Det vi gjorde med pensjonssystemet er trolig det største fornyingsprosjektet av det norske velferdssamfunnet noensinne.

Fordi det handler om så mange mennesker, så mange kroner, og fordi det handler om det viktigste - rettferdighet, arbeid og valgfrihet.

Vi har oppnådd mange viktige ting. Og det har vi ikke minst gjort fordi LO har satt sitt preg på reformen. Vi har fått et mer rettferdig system, vi har fått et system som gjør det mer lønnsomt å jobbe, som er mer bærekraftig, og som vi derfor kan stole på.

150

For eksempel har vi fjernet minstepensjonsfellen, det at folk med lave lønninger betalte inn i år etter år, og fikk null tilbake. Slik er det ikke lenger. Nå får alle som jobber tilleggspensjon. Vi har sørget for at sliterne, de som begynte tidlig og står lenge, får noe igjen for det. Og vi har sørget for en god sosial profil, og økte nivåer på minsteytelsene i folketrygden.

155

Og i tillegg, kjære venner, har vi gjennomført en av de største valgfrihetsreformene de senere årene: At du fritt kan kombinere arbeid og pensjon fra folketrygden. Nå er det tusener som gjør nettopp det.

160

Og minst like viktig: Flere velger å jobbe mer. Det er bra for dem, det er bra for landet, og det er bra for felleskassa som får økte inntekter.

Denne omfattende omleggingen av det norske pensjonssystemet hadde ikke vært mulig uten LO. Derfor sier jeg til dere - på vegne av dagens og morgendagens pensjonister: Tusen takk!

165

Men så må jeg skynde meg å legge til: Vi er ikke ferdig.

170

Vi fikk gjort en del med offentlig tjenstepensjon, men jeg tror stadig flere ser at vi har gjort for lite. For mange med lave inntekter betaler inn mye, men får lite eller ingenting igjen fra tjenstepensjonen. Og offentlig ansatte har ikke samme mulighet til å kombinere arbeid og pensjon, som ansatte i privat sektor har.

175

Jeg står ved alt vi ble enige om i 2009. Og jeg står også fast ved dette: Hvis det er interesse i LO, og i andre arbeidstakerorganisasjoner i offentlig sektor, å gjenoppta forhandlingene, så er min dør åpen.

180

Vi er ikke helt ferdig i privat sektor heller. Vi har fått på plass obligatorisk tjenstepensjon for alle. Det er kjempebra. Nå har alle i privat sektor tjenstepensjon i tillegg til folketrygden, men det er så mange ulike ordninger, og de er så splittet opp, at jeg tror stadig flere ser at vi er tjent med mer samlede og enhetlige løsninger, slik LO har tatt til orde for i alle år.

Så også her hadde LO rett.

#

190 Vi viser handlekraft for arbeid. Vi viser handlekraft for pensjon. Og vi viser - og skal vise enda mer handlekraft for et mer inkluderende arbeidsliv.

Det første vi måtte gjøre da vi overtok i 2005, var å sørge for at den nye arbeidsmiljøloven de borgerlige hadde vedtatt, ikke ble gjennomført. Jeg vet ikke
195 om Bjarne Håkon hadde frakk, men han rakk i hvert fall ikke å ta den av før loven var reversert. Og siden har vi gjort mye, og vi skal gjøre mer.

Vi sier ja til en sterk arbeidsmiljølov, og nei til å svekke arbeidstakernes rettigheter.

200

Vi sier ja til et sterkt stillingsvern, nei til økt adgang til midlertidige ansettelser og nei til ufrivillig deltid.

Vi sier ja til en ny avtale om et inkluderende arbeidsliv, og nei til kutt i sykkelønna.

205

Og så sier vi ja til solidaransvar, ja til innsynsrett og et rungende nei til sosial dumping.

210 Vi har ikke bare lagt fram en handlingsplan mot sosial dumping. Vi har lagt fram to. Begge har gitt oss solide verktøy. Men arbeidslivet endrer seg. Derfor må vi hele tiden forbedre virkemidlene for å sikre gode lønns- og arbeidsvilkår, både for dem som kommer fra andre land for å jobbe i Norge, og for dem som har vært her hele tiden.

215

Nå gjør vi det igjen. På tirsdag kommer vi med en tredje handlingsplan mot sosial dumping. Vi øker innsatsen ytterligere. Først og fremst gjennom å styrke de virkemidlene vi har, en mer effektiv allmenngjøringsordning og mer slagkraftige tilsyn. I tillegg arbeider vi med økte strafferammer for brudd på
220 arbeidsmiljøloven og loven om allmenngjøring.

Og så gjør vi noe veldig viktig: Vi sier at offentlig sektor skal gå foran i kampen

225 mot sosial dumping. Offentlige etater må samarbeide bedre, bli flinkere til å forebygge.

De kan for eksempel unngå lange kontraktskjeder som innbyr til sosial dumping. Færre ledd i kjeden forebygger det. Her kan alle se til Statens Vegvesen. Statens Vegvesen krever at en entreprenør de gjør avtale med, skal ha 230 minst 25 prosent egne ansatte på anlegget. Og de krever at entreprenøren ikke knytter til seg underentreprenører i mer enn to ledd.

I den tredje handlingsplanen mot sosial dumping varsler vi skjerpet innsats for å trygge arbeidsvilkårene i luftfarten. Luftfarten er preget av sterk konkurranse. 235 Konkurranse er bra, det bidrar til flere ruter og billigere billetter, men vi kan ikke akseptere lønns- og arbeidsvilkår som bryter med norske regler.

Regjeringen er i gang med en omfattende utredning av utfordringene i luftfarten. Blant annet ser vi på om det er mulig, og nødvendig, å stille krav til 240 norske lønns- og arbeidsvilkår ved framtidige kjøp av flyruter. Og vi styrker helse, miljø-, og sikkerhetskompetansen i Luftfartstilsynet.

Vi varsler også nye tiltak, og fortsatt innsats for å trygge arbeidsvilkårene i bransjer som uteliv, vegtransport og renhold.

245 Alt dette gjør vi fordi det er så dypt forankret i oss at arbeidsmarkedet ikke er som andre markeder. Arbeidsmarkedet består ikke av varer, der svingninger i tilbud og etterspørsel kan sende prisene opp og ned, og føre til at varer flyttes inn og ut av lager. Arbeidsmarkedet er mennesker. Derfor må det gjelde helt 250 andre regler i dette markedet. Og vi må føre tilsyn for å unngå at mennesker blir skaltet og valtet med, behandlet som varer.

Vi fører strengt tilsyn, det er viktig med tilsyn, og vi legger opp til å forsterke innsatsen. Men tilsyn alene kan aldri bli nok. Vi trenger dere som er tillitsvalgte 255 ute i bedriftene. Dere vil alltid stå i front i kampen mot sosial dumping. Vår jobb er å sørge for at dere har det offentlige og lovverket med på laget.

Det akter vi å gjøre også de neste fire årene. Dere kan stole på oss. Om nødvendig kommer vi med en fjerde og en femte handlingsplan.

260 Sammen er vi sterke nok til å stanse uvesenet. Sammen har vi styrke og

handlekraft til å skape et anstendig og trygt arbeidsliv.

265 #

Til høsten er det valg. Arbeiderpartiet går til valg med et klart alternativ, og en tydelig politikk. Senterpartiet og SV. Det er partiene vi vil regjere sammen med. Arbeid, kunnskap, helse- og omsorg. Det er våre viktigste saker.

270

Aller viktigst også de neste fire årene er «Arbeid til alle». Derfor skal vi fortsette å holde orden i norsk økonomi, skape gode vilkår for bedriftene, forenkle mer, investere i kunnskap og forskning. Satse på framtiden.

275

Vi har mange planer for de neste fire årene - mye er ugjort. En av de viktigste planene er Nasjonal transportplan. Vi skal forsterke tidenes satsing på vei og bane med over 500 milliarder kroner det neste tiåret. Vi skal bygge veier over hele landet, Intercity og fergefri E39, og vi skal satse på kollektivtransport i de store byene.

280

Dette kommer på toppen av alt vi allerede gjør. Bare reis rundt i landet å se. Det bygges overalt. Og vi skal satse mer, på bruer, veier og kollektivtransport - på jernbane og miljø.

285

Utbygging av jernbane og kollektivtransport er viktig for framkommeligheten, men det er også viktig for klimaet.

290

Klimaproblemet kan vi bare løse i fellesskap. Det handler om de store internasjonale fellesskapene, der Norge er en pådriver for en global klimaavtale med forpliktende utslippskutt. Og vi er i første rekke for et av de tiltakene som har gitt størst kutt i utslipp i verden de senere årene, nemlig redusert avskoging.

295

I tillegg skal vi utvikle miljøvennlig teknologi. Vi skal følge opp klimaforliket, og øke klimateknologifondet for industrien til 50 milliarder kroner. Det gir både lavere utslipp og nye arbeidsplasser. Og vi skal bygge ut ny og mer fornybar energi i årene som kommer. Også det gir lavere utslipp og flere arbeidsplasser.

På denne måten skal Norge kutte utslippene både hjemme og ute.

300

Og så spør noen om hva som er forskjellene mellom vår og høyrepartienes

305 klimapolitikk. Vel, en grunnleggende forskjell er at høyresiden ikke engang er enige om det i det hele tatt fins et menneskeskapt klimaproblem. Og når man ikke er enige om problemet, er det vanskelig å bli enige om tiltak. Vi vet at det er i fellesskap vi må redde klimaet.

#

310 Og det er i fellesskap vi skal bygge kunnskaps-Norge og velferds-Norge. Vårt veivalg er å bruke de store pengene på dette, og ikke på skattekutt.

For oss er det åpenbart riktig å bruke mer penger på flere ansatte i helsevesenet og i skolen, enn å fjerne formuesskatten som gir hver og en av de aller rikeste i Norge tre millioner i skattekutt, g som gjør at de ender opp med å betale lite eller ingen skatt.

320 Derfor går vi til valg med en invitasjon til alle dem som tror på styrken i det norske fellesskapet, til de ansatte i skolen som bringer norske elever mot toppen, helsearbeiderne som gir oss et sykehustilbud i verdensklasse, omsorgsarbeiderne, assistentene i barnehagene, og alle dere andre.

325 Dere fortjener et politisk lederskap som ser dere, anerkjenner innsatsen og satser på dere. Arbeiderpartiet gjør det. Vi stoler på fellesskolen og det offentlige helsetilbudet. Begge deler er uttrykk for noe av det fineste i den norske modellen. En skole der ingen stenges ute, der alle, uansett bakgrunn, kan lykkes. Og et helsevesen som gir trygghet for alle, uansett hvor du bor og uavhengig av hvilken forsikring du har.

330 Det er når vi er som svakest at fellesskapet skal være som sterkest.

Derfor lover jeg dere: Vi svikter ikke fellesskolen. Vi svikter ikke sykehusene. Vi svikter ikke omsorgen.

335 Vi sier nei til privatisering og nei til usikkerhet, og ja til fellesskap og ja til trygghet.

#

Kjære alle sammen,

Denne kongressen vil bli husket for de viktige vedtakene dere gjør. Men den vil bli husket for en ting til. Roar takker for seg. Det er ingen liten begivenhet. Det er en stor begivenhet. For Roar er på alle måter stor. Når han tar deg i hånda, 345 kjenner du styrken i fagbevegelsen.

Jeg har kjent Roar i mange år, og blitt ordentlig glad i ham. Vi har hatt mange vanskelige saker på vårt bord, men vi har alltid klart å løse dem. Ikke minst på grunn av deg, Roar.

350

Du ser alltid helheten, du søker løsninger, og du er en real kar.

Et ord fra deg er et ord til å stole på. Når vi har blitt enige, har du alltid tatt ansvar etterpå. Derfor har du oppnådd så mye for LO. Med din væremåte har 355 du styrket det fagligpolitiske samarbeidet, og dermed LOs innflytelse.

Og at vi vant valget i 2005 og valget i 2009, har du din del av æren for. Eller skylda for, som høyresiden sier det.

360 Nå står vi foran et nytt valg. Få vet bedre enn deg, Roar, hva dette valget handler om. Du ser hvor mye vi har oppnådd i regjering, du vet at mye gjenstår, og du vet hvor mye vi kan oppnå sammen de neste fire årene.

Jeg vet at du vil stå opp for våre verdier igjen. Fordi en seier i september er så 365 viktig for oss alle. Derfor Roar, takker jeg deg i dag for samarbeidet gjennom mange år, med en invitasjon til mer samarbeid!

Vi trenger deg for å vinne valget i høst. Og vi trenger LO.

370 Sammen skal vi ta det flotte landet vårt videre.

Sammen skal vi la våre verdier, fellesskap, rettferdighet og solidaritet, stake ut kursen for Norge - i fire nye år.

375 Takk for oppmerksomheten!

380 **Emner**
Arbeiderbevegelsen, Arbeiderpartiet, Arbeidsliv, Arbeidsløshet, Hilsningstale, LO, Valg

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/vi-vil-noe-mer>

385

390

395

400

405

410

415